

Concernstaf

JAARVERSLAG EXAMENCOMMISSIE

INSTITUUT VOOR DE GEBOUWDE
OMGEVING

STUDIEJAAR 2022-2023

Instituut

Naam voorzitter Examencommissie

Datum

Status

Instituut voor de Gebouwde Omgeving

Joost Oegema MEd

1-11-2023

concept

VERSIEBEHEER

Versienummer	Status en wijzigingen	Datum
0.2	Concept	12-10-23
1.0	definitief	1-11-23

INHOUDSOPGAVE

1.	Managementsamenvatting	5
2.	Facilitering en deskundigheid	6
	2.1. Faciliteiten	6
	2.2. Deskundigheid	7
3.	Borgen kwaliteit van tentamens	8
	3.1. Inrichting borging kwaliteit van tentamens	8
	3.2. Plan en control cyclus EC-TC	8
	3.3. Bevindingen borging kwaliteit tentamens	9
	3.4. Plan en control cyclus EC-OM	9
4.	Borging gerealiseerde leerresultaten	10
	4.1. Inrichting borging gerealiseerde leerresultaten	10
	4.2. Bevindingen borging gerealiseerde leerresultaten	11
	4.3. Uitgebrachte adviezen en opvolging	12
5.	Borging examens en diplomering	13
	5.1. Examens en diplomering	13
	5.2. Verstrekte getuigschriften	13
6.	Examinatoren	14
	6.1. Aanwijzingsprocedure en profielschetsen	14
	6.2. Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen	15
7.	Studentgerelateerde zaken	17
	7.1. Vrijstellingen	17
	7.2. Beoordeling van programma's KiesOpMaat	17
	7.3. Fraude en onregelmatigheden bij toetsen	17
	7.4. Toetsgerelateerde klachten (tentamenorganisatie)	17
	7.5. Hoorzittingen	18
	7.6. Beroepszaken bij CBE hoorzittingen	18
8.	Vooruitblik en aandachtspunten	19
	8.1. Vooruitblik examencommissie	19
	8.2. Aandachtspunten voor het College van bestuur	19
9.	Bijlagen	20
	9.1. Mandaten aan de toetsborgingscommissie(s)	20

1. Managementsamenvatting

2022-2023 was een roerig jaar voor de IGO-examencommissie. Naast een nieuwe voorzitter en vicevoorzitter, twee nieuwe leden en een vertrekkend lid, werd de mandatering van de borgtaak van de examencommissie weggehaald bij de opleidingen en geplaatst binnen een instituutsbrede Toetsborgingscommissie. Deze wijzigingen, in combinatie met onderbemensing van beide commissies hebben ertoe geleid dat de commissies een deel van hun werk niet volgens de wettelijk gestelde deadlines kon laten plaatsvinden, of duidelijke keuzes heeft moeten maken in het werk dat zij op zich nam (respectievelijk examencommissie en toetsborgingscommissie). Het instituut heeft in overleg met de examencommissie vormgegeven aan het BKE-SKE beleid om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk collega's op een werkbare manier toetsvaardig zijn (geworden). De toetsborgingscommissie heeft door de nadruk van haar werk op eindniveau meer zaken aan het licht gebracht dan de examencommissie en toetscommissies oude stijl voorheen deden. Dat betekent geenszins dat er structurele problemen zijn binnen de opleidingen. Het betekent wel, dat alle examinatoren de processen en criteria nog eens goed moeten bekijken, en daarna toepassen. Vanwege het samenwerkingsgerichte karakter van de commissies en de opleidingen, verwacht de examencommissie dat de vastgestelde problemen bij individuele rapporten steeds minder vaak voor zullen komen.

De examencommissie IGO presenteert u derhalve, vol vertrouwen, haar jaarverslag van 2022-2023.

2. Facilitering en deskundigheid

2.1. Faciliteiten

De examencommissie IGO bestond uit onderstaande leden met aanstelling vermeld:

Naam	Lid sinds	Opleiding	Aanstelling
Natasja Beckers	1 september 2018	Bouwkunde	0,2 FTE
Pierre Bleuzé	1 september 2022	Watermanagement	Extern lid
Jordi Caspers	1 september 2018 tot december 2022	Facility Management	0,2 FTE
Nicoline Dijkma Bakker	1 september 2020	Civiele Techniek	0,2 FTE
Anneke Dunning	1 januari 2023	Vastgoedkunde	0,2 FTE
Ashna Dwarka	Geen lid	Ambtelijk ondersteuner	0,8 FTE
Rob te Grotenhuis	1 september 2012	Ruimtelijke Ontwikkeling	0,2 FTE
Renu Jagernath	1 september 2022	Vastgoedkunde	0,2 FTE
Oxana van der Molen	1 september 2016	Bouwkunde, vicevoorzitter	0,2 FTE
Joost Oegema	1 september 2013	IGO, voorzitter	0,6 FTE
Charlotte Schmidt	1 september 2013	Watermanagement	0,2 FTE

Ook dit jaar had de examencommissie 8 leden, een vaste ondersteuner en een extern lid van de Hogeschool Zeeland. Vanwege het inwerken van nieuwe leden en de tijdelijke uitval van leden binnen de examencommissie is het op momenten zodanig druk geweest dat de examencommissie wettelijk gestelde termijnen overschreed. De examencommissie is van mening geweest dat het volledig en juist behandelen van de zaken belangrijker was dan de wettelijke termijnen. Zij voelt zich hierin gesteund door de uitspraken van het College van Beroep voor de Examens van de Hogeschool Rotterdam.

Dat niet elke opleiding van het instituut een lid heeft in de examencommissie (Facility Management en de Academie van de Bouwkunst) is een gegeven. Met de huidige leden is er voldoende kennis om zaken correct te behandelen. De toevoeging van het externe lid (Bouwkundige werkend bij een Watermanagementopleiding) is hier een welkome!

De toetsborgingscommissie bestond uit onderstaande leden, met aanstellingen:

Naam	Lid sinds	Opleiding	Aanstelling
Anneke Dunning	1 september 2022	Vastgoedkunde	0,2 FTE
Renu Jagernath	1 september 2022	Vastgoedkunde	0,2 FTE
Henrike Meijboom	1 september 2022	Facility Management	0,2 FTE
Oxana van der Molen (voorzitter)	1 september 2022	Bouwkunde	0,2 FTE
Jaap van der Weide	1 september 2022	Bouwkunde	0,2 FTE

Zoals te zien is er een behoorlijke overlap tussen de Toetsborgingscommissie (TBC) en de examencommissie qua leden. Dit was niet de intentie maar is zo gegroeid door sollicitaties waar het lid van de ene commissie nadrukkelijk de beste kandidaat was voor de andere commissie. Helaas hebben twee van de vijf leden maar een erg beperkte bijdrage kunnen leveren wat betreft de TBC door gezondheidsproblemen bij deze leden. De TBC is

structureel onderbemenst geweest gedurende het schooljaar 0,4-0,6 van de gestelde 1,0 FTE). Hierdoor heeft ze niet alle taken volledig kunnen uitvoeren. Op basis van de beschikbare uren/mensen heeft de TBC meer gedaan dan wat verwacht had kunnen worden. Vier van de vijf leden beschikten over een SKE-kwalificatie of equivalent, de vijfde rondt haar SKE in november 2023 af, qua kennis en kunde is er dus geen reden tot zorg. Het mandaat van de TBC is te vinden als bijlage 9.1. De TBC houdt altijd werk op afstudeerniveau tegen het licht van alle opleidingen, hiernaast kiest de TBC samen met de examencommissie voor onderwijseenheden of leerlijnen om tegen het licht te houden. In het schooljaar 2022-2023 worden de SLC/LPO leerlijnen en de onderzoeksleerlijnen onderzocht

2.2. Deskundigheid

Naam	BKE/SKE	Andere kennis/kunde/cursussen
Natasja Beckers	BKE	Wet en regelgeving hoger onderwijs
Pierre Bleuzé	BKE	Watermanagement/bouwkunde
Jordi Caspers	BKE	
Nicoline Dijkma Bakker	BKE	Examencommissies en de status van examiner
Anneke Dunning	SKE afrondend november 2023	Toetsen en Leren in Balans (Tilburg University)
Rob te Grotenhuis	BKE	Lid van beroepscommissie (ruimtelijke)
Renu Jagernath	SKE	Wet en regelgeving hoger onderwijs
Oxana van der Molen	SKE	Jurist, wet en regelgeving hoger onderwijs College P Huisman
Joost Oegema	BKE	Digitale toetsing en digitale fraude/AI
Charlotte Schmidt	SKE	Je ogen Uitkijken, Opleiden met rijke taal

Alle leden volgen (of hebben gevolgd) de training Examencommissieleden van de Hogeschool Rotterdam. Hiernaast krijgen de leden de ruimte om deel te nemen aan workshops, cursussen en trainingen. Hiervan wordt, zoals hierboven te zien regelmatig gebruik gemaakt.

3. Borgen kwaliteit van tentamens

3.1. Inrichting borging kwaliteit van tentamens

Er is binnen IGO ervoor gekozen om de TBC per leerlijn of onderwijseenheid te laten analyseren in plaats van het bekijken van individuele modules. Hiervoor is gekozen om een beter overzicht te krijgen en om opleidingen van elkaar te kunnen laten leren door middel van het delen van 'best practices'. In 2022-2023 is ervoor gekozen om de SLC(LPO) jaar 2- en onderzoeksleerlijnen van de bacheloropleidingen te analyseren. Hieruit is bevonden dat het soms erg onduidelijk is wat de rol en plek is van SLC binnen het curriculum, vooral in relatie tot jaar 4 en het afstuderen. De opleidingen zijn hiermee aan de slag gegaan. Niet elke opleiding kent een nadrukkelijke onderzoeksleerlijn, soms zit het doen van onderzoek vervlochten in vakken of projecten. Bij alle opleidingen is men wel inhoudelijk bezig met het verbeteren van de onderzoeksvaardigheden van de studenten.

De opleidingen zorgen door middel van hun eigen toets(zorg)commissies voor een kennisbasis, kennisdeling en hulp bij vragen vanuit docenten. De commissies per opleiding worden niet door de examencommissie gemandateerd maar vallen als kwaliteitszorg onder de opleidingsmanagers. Er vindt wel regelmatig overleg en kennisdeling plaats tussen de examencommissie, toetsborgingscommissie en toetszorgcommissies.

De opleiding Logistics Management heeft zich in dit jaar al aangesloten bij het toetsborgingsapparaat van RMI, dit in verband met de op handen zijnde overgang naar dat instituut. Dit is vooral gebeurd met het oog op de op aanstaande zijnde accreditatie van deze opleiding.

Vanuit vorig jaar is de Toetsborgingscommissie ingesteld, ook is het invullen van formulieren ten behoeve van de navolgbaarheid weer onder de aandacht gebracht. De examencommissie ziet wel (langzame doch gestage) verbetering in de formulieren op zich, en gemiddeld genomen met de invulling ervan.

Er is helaas nog geen sprake van jaarverslagen per opleiding, dit zou het makkelijker maken voor de examencommissie om haar PDCA goed rond te krijgen. In algemene zin merken we wel dat de opleidingen hun best doen om de afgegeven adviezen op te volgen.

3.2. Plan en control cyclus EC-TC

De TBC heeft dit jaar naast werk op eindniveau de nadruk gelegd op het analyseren van de leerlijnen onderzoek bij de opleidingen en SLC jaar 2 (omdat dit toegang geeft tot de stage. Vanwege structurele onderbemensing (structureel 0,4-0,6 van de 1,0 niet bemenst) heeft de TBC niet meer kunnen doen dat dat. Door de overlap wat betreft bemensing is er structureel contact tussen de commissies. De examencommissie is van mening dat gezien de situatie waarin de TBC zich bevond (nieuwe commissie en bemensingsproblemen), zij al het mogelijke heeft gedaan dat zij met de beschikbare mensen hadden kunnen doen. Voor komend jaar streeft het instituut naar een volledige bemensing, hierdoor zal de TBC meer kunnen screenen en terug kunnen koppelen.

3.3. Bevindingen borging kwaliteit tentamens Bacheloropleidingen

Van alle opleidingen zijn de onderzoeksleerlijnen en SLC onderzocht. De naar aanleiding hiervan gevoerde gesprekken waren in totaal als constructief te kenschetsen. Wat beide partijen merkten is dat de TBC en opleidingen elkaar willen versterken, dat weet men wel, maar het beef is er niet altijd. Ook werden er best practices gedeeld vanuit naburige opleidingen. Ook dit werd erg gewaardeerd. Omdat dit een nieuwe werkwijze betrof was deze aanpak voor iedereen even wennen. Het is nodig voor de doorloop dat de toetsdossiers ook voor de examencommissie en toetsborgingscommissie makkelijk de nodige analyses kunnen maken. Vanwege de structurele onderbemensing heeft de TBC zich vrijwel uitsluitend gericht op het eindniveau. De verwachting is dat er komend jaar meer leerlijnen en onderwijseenheden onder de loep gelegd zullen worden.

Masteropleidingen

De masteropleidingen werkten in 2022-2023 voor het laatst nog met haar eigen toetscommissie (vallen per 2023-2024 wel onder de toetsborgingscommissie). De toetscommissie RAvB rapporteert net als tijd in een jaarverslag. De masteropleidingen werken niet met tentamens, alle toetsen worden door meerdere interne en externe examinatoren beoordeeld.

3.4. Plan en control cyclus EC-OM

De examencommissie deelde na elke onderwijsperiode de kwartaalrapportage van de toetsborgingscommissie met het onderwijsmanagement, hiernaast zijn er naast de spontane gesprekken ook minimaal twee gesprekken per jaar per opleiding ingepland met het D.B. van de examencommissie om het onder andere hierover te hebben. Hierin werden lopende zaken besproken, konden vragen gesteld worden en werd ervoor gezorgd dat opleidingen en Examencommissie elkaar konden vinden en bleven vinden. Daarnaast heeft ook de toetsborgingscommissie opleidingsmanagers minimaal éénmaal gesproken. Naast de borgende taken verricht door de examencommissie en de toetsborgingscommissie is door de directie verzocht dat alle opleidingen een eigen toetszorgcommissie inrichten, deze commissie is belast met de interne kwaliteitscontrole. De examencommissie heeft in 2022-2023 twee bijeenkomsten georganiseerd tussen de met toetsing belaste commissies. Hiernaast heeft de voorzitter van de toetszorgcommissie van Vastgoedkunde (tevens lid van de examencommissie en toetsborgingscommissie) een bijeenkomst georganiseerd over toetsvragen in samenwerking met OKP. Hiervoor waren ook de commissies van andere opleidingen uitgenodigd.

Naast de hogeschoolbrede afspraken over het behalen van BKE en/of BDB door het onderwijsgevend personeel, waar IGO er goed voor staat

4. Borging gerealiseerde leerresultaten

4.1. Inrichting borging gerealiseerde leerresultaten

Naast het werk dat door de per 1 september gestarte toetsborgingscommissie is gedaan, heeft de examencommissie IGO, net als elk jaar, ook zelf het eindniveau van de onder haar resorterende opleidingen steekproefsgewijs gemonitord door middel van het bijwonen van kalibraties, het bijwonen van afstudeerzittingen en het screenen van werk op eindniveau.

Hiernaast heeft de toetsborgingscommissie van IGO ook steekproefsgewijs werk op eindniveau gescreend alsmede de geldende procedures tegen het licht gehouden. Er is gebruik gemaakt van het standaardformulier screening werk op eindniveau alsmede een formulier dat aangepast is overgenomen van de HU. We zien in algemene zin dat de opleidingen de adviezen van eerdere jaren oppakken.

Opleiding	Eindwerken + handleiding	Kalibratiesessie	Afstudeerzittingen Assessments	Monitorgesprek
Bouwkunde	X	X	X	X
Civiele Techniek	X	X	X	X
Facility Management	X	X	X	X
Logistics Management	X			X
Ruimtelijke Ontwikkeling	X	X	X	X
Vastgoed en Makelaardij	X	X	X	X
Watermanagement	X	X	X	X
Architectuur & Stedebouw	X		X	X

De examencommissie heeft van alle opleidingen eindwerken en de afstudeerhandleiding bekeken, ook is er met de OM en afstudeercoördinatie gesproken. Van de meeste opleidingen zijn er ook zittingen en kalibratiesessies bezocht.

4.2. Bevindingen borging gerealiseerde leerresultaten

Opleiding	Externe deskundige (adviserende rol)	Externe examiner (beoordelaar)	Werkveld/ hogescholen (screening achteraf)
Bouwkunde		X	
Civiele Techniek		X	
Facility Management		X	
Logistics Management		X	
Ruimtelijke Ontwikkeling		X	
Vastgoed en Makelaardij		X	
Watermanage ment		X	
Architectuur & Stedebouw	X	X	X

Alle bacheloropleidingen binnen IGO werken met externe examinatoren. Er wordt niet structureel achteraf met andere opleidingen of het werkveld naar scripties gekeken.

De Masters van de RAvB werken met adviserende en met beoordelende externen. Ook kalibreren zij (gezien hun register) regelmatig met het werkveld en met andere academies. De examencommissie zou er voorstander van zijn dat er vaker met het werkveld of andere hogescholen naar werk wordt gekeken om het te borgen.

BOU: Bij deel gescreende scripties zorg over borging eindniveau. Kwaliteit van verslagen en beoordeling ervan zijn niet consistent.

CIV: Bij deel gescreende scripties zorg over borging eindniveau. Wisselvallige kwaliteit van verslagen en beoordeling; opleiding heeft moeite om stukken tijdig en volledig aan te leveren. Dit vertraagt en frustrert.

FM: Bij deel gescreende scripties zorg over borging eindniveau. Kwaliteit van de verslagen en de beoordeling ervan zijn onvoldoende consistent.

LM: heeft zich al gevoegd in de structuur van het instituut waar ze bij gaan horen, RMI. De examencommissie heeft wel afstudeerwerk gescreend. Op basis van de screening was het niveau geborgd, maar kan de administratie en het proces nog wat netter. Ook mag de onderbouwing op basis van bronnen binnen teksten beter dan dat hij nu is.

RO, hier zijn er op basis van een deel van het gescreende over de borging van het eindniveau (op basis van een deel van de gescreende werken). Wisselend niveau geconstateerd wat betreft werkstukken en beoordeling. Ook is er bij twee scripties achteraf geconstateerd dat er dusdanige nalatigheid in het proces had gezeten dat het werk in kwestie ongeldig is verklaard en de student de ruimte kreeg om het alsnog in te leveren.

V&M: eindniveau en de borging ervan zijn op basis van analyses op orde. Her en der zijn er wel wat kanttekeningen te plaatsen ter verbetering maar er is geen reden tot zorg

WAM; Er zijn geen zorgen over het eindniveau, soms kan de borging wel sterker. Er is een stijgende lijn geconstateerd qua onderzoek

Wat vooral blijkt is dat de hoeveelheid screenings die de TBC uitvoert meer naar boven haalt dan de examencommissie en de toetscommissies per opleiding vonden. Wat er naar boven is gehaald (en nu vertaald wordt als zorg over borging van het eindniveau) is dat opleidingen vaker dan wenselijk hun eigen processen, protocollen en afspraken onvoldoende nakomen/volgen.

Er mag aan de voorkant steviger geoordeeld worden over de opdracht en uitvoering. Ook dienen opleidingen de eigen gestelde eisen over onderzoeksmethode, verwijzingen en literatuur beter op te volgen. Tenslotte dienen formulieren uitgebreider en vollediger ingevuld te moeten worden.

Alle individuele gevallen per opleiding zijn gedeeld. De examencommissie is zich ervan bewust dat dit proces anders is dan voorheen en dat er een aanloopperiode nodig is voor het inbedden van een nieuwe structuur. De verwachting is dat per komend jaar het proces goed loopt. De opleidingsmanagers, directie en het management gaan hierom in gesprek over het vormgeven van de nodige verbeteringen. De examencommissie begrijpt dat alle constatering bestaan uit losse incidenten maar vindt dat er op basis van waargenomen patronen wel actie verwacht mag worden van de opleidingen.

Bij de RAVB is er gezien de nadrukkelijke borging van de beoordelingen geen zorg wat betreft eindniveau en de borging ervan.

Binnen IGO hebben in 2022-2023 geen accreditaties plaatsgevonden. Bij audits werd de examencommissie elke keer betrokken.

Op basis van de resultaten in Osiris wordt vastgesteld dat een student alle tentamens heeft afgerond en zo het eindniveau heeft behaald. Zonder het behalen van alle tentamens kan het diploma technisch niet worden vastgesteld en dus niet worden uitgereikt. Bij het vaststellen wordt er ook gekeken of er sprake is van Cum Laude (dat geldt voor propedeuses en diploma's).

4.3. Uitgebrachte adviezen en opvolging

De examencommissie heeft de verslagen van de TBC bewust rechtstreeks doorgestuurd om te laten weten wat er wordt geconstateerd. De examencommissie en management gaan in gesprek hoe deze rapportages zo goed mogelijk te laten landen binnen de opleidingen. Omdat de commissies onderbemenst waren en er qua bezetting allerlei wisselingen hadden plaatsgevonden, heeft de nadruk vorig jaar onvoldoende op de terugkoppeling gelegen, IGO verwacht hier als instituut in 2023-2024 een inhaalslag op toe te passen.

Bij de opleidingen Bouwkunde, Civiele Techniek, Facility Management en Ruimtelijke Ontwikkeling zijn er bij screening door de TBC eindwerken gevonden waar problemen wat betreft naleven van procedures of onderzoeksverantwoording zijn geconstateerd. Vanwege de lage steekproefgrootte ziet de examencommissie nog geen aanleiding tot het nemen van maatregelen anders dan de opleidingen waarschuwen en ze verzoeken om verbeteringen hierin vorm te geven en terug te koppelen.

5. Borging examens en diplomering

5.1. Examens en diplomering

De examencommissie IGO is op basis van alle verzamelde informatie ervan overtuigd dat de uitgereikte getuigschriften overeenkomen met de benodigde kennis en kunde. De examencommissie kijkt mee bij het vaststellen van de curricula en dus ook met alle onderliggende stukken. Op deze manier wordt elk jaar het onderwijs als geheel tegen het licht gehouden. De verslagen van toets(borgings)commissies, het volgen van afspraken omtrent fraude, vrijstellingen etc. maken het dat de examencommissie van mening is dat de inhoud en het niveau van het onderwijs voldoende zijn geborgd. Hoewel er eerder melding wordt gemaakt van werk op eindniveau waar de borging niet optimaal was, is de examencommissie van mening dat daar sprake is van incidenten, over de breedte van de opleidingen is er meer dan voldoende vertrouwen in de processen binnen de opleidingen. Er wordt met het bedrijfsbureau nauw samengewerkt om ervoor te zorgen dat de gegevens op de getuigschriften kloppen. Bij de RAvB zijn er door dit overleg wat zaken aangepast. De diploma uitreikingen worden georganiseerd door de opleidingen, hier was elke keer een examencommissielid aanwezig. Bij de uitreikingen zonder feestelijk karakter reiken examencommissieleden de getuigschriften uit. Op basis van eerdere rapporten zijn geen aanbevelingen gedaan.

5.2. Verstreckte getuigschriften

IGO heeft 772 propedeuses, 515 bachelor getuigschriften en 33 Master getuigschriften uitgereikt. Bij alle getuigschriften laat dat een lichte daling zien, dat is te verklaren door het veranderende studentenaantal.

6. Examinatoren

6.1. Aanwijzingsprocedure en profielschetsen

Bacheloropleidingen

De procedure was dat de onderwijsmanagers actuele gegevens verstrekten aan de examencommissie van de docenten die zij wilden laten benoemen als examinator. Die voordrachten werden gedaan aan het begin van elk kwartaal. De examencommissie toetste dan of de kandidaten voldeden aan de eisen uit de profielschets. Kandidaten die aan alle formele eisen voldeden werden voor de duur van het studiejaar benoemd door de examencommissie. In de gevallen waarin dat niet zo was, werd de onderwijsmanager gevraagd of er nog aanvullende informatie was die het besluit van de examencommissie zou kunnen doen veranderen.

De examencommissie maakt onderscheid tussen examinatoren die beoordelen op basisniveau en examinatoren die onderdelen beoordelen op eindniveau. Voor de eerste categorie zijn de eisen:

- a) minimaal een half jaar ervaring als docent binnen het hoger onderwijs;
- b) aantoonbare kennis m.b.t. toetsen en beoordelen;
- c) inhoudelijk deskundig ,

Ad b geldt dat nieuwe kandidaten een inwerkprogramma rond toetsing moeten hebben doorlopen of een didactische aantekening (BDB, BKE of soortgelijk) moeten hebben. Voor het beleid over BKE-SKE zie de derde paragraaf van 6.1

Ad c geldt dat de examencommissie op dit punt vertrouwt op de professionaliteit van de docent en de onderwijsmanager. Benoemde docenten zijn in principe bevoegd voor alle onderdelen, afhankelijk van het niveau, van de opleiding.

Voor de tweede categorie examinatoren gelden naast deze criteria aanvullende eisen:

- d) een graad minimaal op masterniveau of aantoonbare kennis/ervaring op dat niveau
- e) aantoonbare kennis van de eindkwalificaties en ervaring met de beoordelingsprocedures op eindniveau

Ad e geldt dat nieuwe kandidaten moeten hebben deelgenomen aan minimaal twee kalibratiesessies rond het afstuderen en minimaal twee keer een afstudeerzitting moeten hebben bijgewoond als waarnemer. In geval van herbenoeming volstaat het jaarlijks bijwonen van een kalibratiesessie. De examencommissie ging ervan uit dat de opleidingen zich hieraan hielden en controleerde wel dat er kalibratiesessies plaatsvonden, maar heeft niet stringent gecontroleerd op aanwezigheid.

De lijsten met de benoemde examinatoren worden gepubliceerd en het bedrijfsbureau ziet erop toe dat alleen benoemde examinatoren resultaten aanleveren en/of invoeren.

Bij het inplannen van afstudeerzittingen wordt er door het bedrijfsbureau op toegezien dat alleen examinatoren bevoegd op eindniveau worden ingezet. Het bedrijfsbureau doet in geval van discrepanties een melding bij de examencommissie, die dan contact opneemt de opleiding. Het systeem blijkt naar voldoening te functioneren. Er was een enkel geval van een niet bevoegde examinator die was toegewezen aan een afstudeerzitting, maar dit werd tijdig ontdekt en de examinator is vervangen.

Masteropleidingen

Bij de RAvB is het zo dat naast een kleine kern van vaste docenten, waarvan er één SKE heeft, er veel mensen uit de praktijk beoordelen. De vaste docenten voldeden allen aan de bovengenoemde eisen a tot en met e.

BKE-SKE

Bij IGO zijn er intern afspraken gemaakt over BKE en SKE met de directie. Alle docenten met een aanstelling van 0,6 of groter die langer in dienst zijn dan drie jaar moeten per 1/9/23 een BKE-kwalificatie hebben. Vanwege uitvoerbaarheid wordt docenten met deze aanstelling die al bezig zijn met een traject de kans geboden dit in 2023 af te ronden. Als dat niet gebeurt vervalt hun benoeming als examinator (staat zo uitgelegd in benoemingsmail). Pas wanneer het getekende BKE/SKE certificaat overlegd kan worden, mag die docent dan weer beoordelen.

Docenten met een aanstelling groter dan 0,2 tot 0,6 die langer dan drie jaar in dienst zijn halen tijdens het schooljaar 2023-2024 hun BKE, dit is zo ingericht in verband met de inzetbaarheid.

Voor collega's met een kleinere aanstelling geldt dat ze of in 2023-2024 een BKE afronden, of een door de toetszorgcommissie voorgesteld (door examencommissie goedgekeurd) traject afronden dat hun toetsvaardigheid aantoont. Het aantal collega's dat niet aan de gestelde eisen voldoet is per opleiding op één hand te tellen. IGO lijkt wat betreft kwalificatie van examinatoren goed op weg!

Externe Examinatoren

Bacheloropleidingen

Bij alle opleidingen heeft de examencommissie ook externe examinatoren benoemd. Bij afstudeerzittingen was altijd een externe examinator aanwezig die mee beoordeelde. Deze externe examinatoren werden door de opleidingen aangezocht uit het beroepenveld en moesten voldoen aan de volgende eisen:

Minimaal een hbo-opleiding

Minimaal 5 jaar werkervaring in het beroep op minimaal hbo-niveau

Actuele, relevante werkervaring

De benoemingsprocedure hield in dat kandidaten, op voordacht van de opleiding, een CV stuurden aan de examencommissie. Doordat de opleidingen zelf al een screening uitvoerden, voldeden vrijwel alle kandidaten. Slechts enkele kandidaten zijn afgewezen, met als grond dat hun werkervaring niet meer actueel was of nog te kort. De externe examinatoren werden eveneens voor de duur van het studiejaar benoemd door de examencommissie.

Voor de externe examinatoren geldt ook de verplichting deel te nemen aan kalibratiesessies. In een aantal gevallen moesten speciale sessies worden ingelast voor nieuwe externe examinatoren.

Masteropleidingen

Voor de RavB had de examencommissie de toetscommissie gemandateerd om de benoeming van externe examinatoren goed te keuren, met een verantwoording achteraf. Daar is echter van afgestapt. De examencommissie kreeg de lijsten met voordrachten van het management en de daarbij geleverde informatie was inzichtelijk genoeg om een besluit te nemen, zonder dat nog een advies van de toetscommissie nodig was.

De eisen zijn dat het gaat om geregistreerde architecten of stedenbouwkundigen met ruime, actuele werkervaring. De eindkwalificaties van de masteropleidingen zijn afgeleid van de eisen die gelden voor inschrijving in het beroepsregister, zodat deze beroepsbeoefenaren vanuit hun eigen ervaring goed gekwalificeerd zijn om te beoordelen. Elk jaar wordt er geëvalueerd door het kernteam en besloten of de externe examinatoren weer worden voorgedragen. Voor enkele speciale trainingen worden daarnaast beroepsmensen met kennis en ervaring op dat specifieke gebied ingezet, ook dit wordt jaarlijks geëvalueerd.

6.2. Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen

In hoofdstuk 4 van de Onderwijs- en Examenregeling (OER) staan de instituutsbrede richtlijnen en aanwijzingen voor het bekend maken van resultaten en de mogelijkheden tot inzage voor studenten. De richtlijn was dat de cesuur vooraf vast moest liggen. Alleen als zich fouten voordeden in een toets, kon de cesuur achteraf worden aangepast. Bij relatief kleine aanpassingen, waarbij de toetsmatrijs intact bleef, kon de voor de toets verantwoordelijke examinator dit in overleg met een collega of de toetsadviescommissie van de opleiding bepalen. In het geval van ingrijpendere problemen bij een toets moest dit worden gemeld bij de examencommissie die hierin dan adviseerde.

De mogelijke toetsvormen waren vastgelegd in een lijst met een korte opsomming van standaardvormen. De toetsvorm behorende bij een bepaalde cursus lag vast in de OER.

Een algemene richtlijn voor toetsen en opdrachten was dat ze voldoende moesten verschillen van

voorgaande toetsen en opdrachten en ook proeftoetsen, zodat studenten niet een voldoende konden behalen door zaken uit hun hoofd te leren waar begrip werd gevraagd of door eenvoudigweg zaken te kopiëren van voorgangers. Verder moeten studenten altijd individueel worden beoordeeld, ook als het een groepsproject betrof.

Voor beoordelingen op eindniveau gold als richtlijn dat deze door minimaal twee examinatoren (benoemd op eindniveau) werd vastgesteld.

Tentamenmomenten dienen tijdig gemeld en mogen niet zonder tussenkomst van directie en examencommissie mogen gewijzigd.

De examencommissie stelt vast dat het breder categoriseren van toetsvormen (S is een schriftelijke toets, rapport of digitale toets bijvoorbeeld) een hoop rompslomp schelen. Van belang is om op te merken, dat het aanpassen van de toetsvorm binnen een groep eigenlijk nooit een probleem opleveren wat betreft het aftoetsen van de betreffende competenties.

Vastgelegde toetsmomenten heeft de examencommissie helaas meermaals moeten aanpassen, met dien verstande dat als een student niet op het gewijzigde moment de toets kon maken, de opleiding verantwoordelijk werd gemaakt voor het aanbieden van de toets op een extra moment.

7. Student gerelateerde zaken

7.1. Vrijstellingen

De opleiding Bouwkunde stopt op basis van de afspraken over vrijstellingen op basis van vooropleidingen, in combinatie met behaald rendement, na dit jaar met de mbo-route bouwkunde. Alle studenten die al begonnen zijn, krijgen de kans en ruimte om onder de voor hun geldende regels af te studeren. Er zijn 85 vrijstellingen afgegeven, dat lijkt fors minder, maar dat komt omdat IGO voorheen per vak, en nu per student telt. Er zijn geen aandachtspunten, dit proces loopt goed.

7.2. Beoordeling van programma's KiesOpMaat

Studenten moeten van tevoren aangeven wat hun programma is, de opleiding tekent hier inhoudelijk en financieel voor. De examencommissie checkt dit, maar bekijkt ook achteraf of alles klopt. De examencommissie merkt op dat sommige studenten het erg lastig vinden dit soort processen te volgen. We gaan in gesprek met de opleidingen waar dit speelt om het proces beter vorm te geven.

7.3. Fraude en onregelmatigheden bij toetsen

Afgelopen jaar heeft IGO een sterke toename gezien in dit onderdeel. Dat komt doordat het toetssysteem ANS al bij IGO was geïmplementeerd. Dit systeem geeft duidelijk aan als studenten niet in het toetssysteem zitten (of er een melding o.i.d. voor het systeem verschijnt). Dit leverde erg veel extra meldingen op. IGO heeft richtlijnen gemaakt om deze onregelmatigheden te beoordelen. Per komend jaar zal de Schoolyear extensie gebruikt worden waardoor het 'per ongeluk' verlaten van het toetsscherm of een melding niet zien niet meer kan gebeuren. IGO verwacht derhalve een daling in 2023-2024 in deze categorie. Studenten verlieten het toetssysteem, gebruikten niet toegestane hulpmiddelen (websites, applicaties en soms digitale spiekbriefjes). Eén docent heeft bewust een cijfer veranderd (naar een onvoldoende) om een student te helpen richting zijn tweede bachelor. Deze docent wordt voorlopig niet benoemd als examiner. Ook is er met zijn leidinggevende en de directeur over gesproken (in het licht van zijn beoordeling). Naast fraude bij tentamens wordt er ook in werkstukken fraude gepleegd. Plagiaat is de meest voorkomende vorm van fraude hier. Als het geen afbeelding betreft is Turnitin een goed middel. IGO heeft ook haar eerste vier fraudezaken met AI (ChatGPT etc.) gehad. Op basis van stijlbreuk, niet bestaande bronnen en met het gebruik van AI scanners (zonder gebruik van persoonlijke gegevens) is er in deze gevallen fraude vastgesteld. De studenten zijn hiertegen niet in beroep gegaan. De examencommissie IGO hoopt dat de hogeschool ook een AI tool gaat afnemen bij een bedrijf als Turnitin, om deze vorm van fraude effectiever te bestrijden.

7.4. Toets gerelateerde klachten (tentamenorganisatie)

IGO heeft afgelopen jaar 98 toets gerelateerde klachten ontvangen, waarvan er 43 gegrond zijn verklaard. Dit is in lijn met afgelopen jaren. De grootste opleidingen, Bouwkunde en Vastgoedkunde, worden bevolkt door studenten die veeleisend zijn, en gemakkelijk de weg naar de examencommissie lijken te weten te vinden. Het palet aan klachten was divers. Er waren relatief veel klachten over te laat bekend geworden (of aangepaste) toetsmomenten, de desbetreffende opleidingen zijn hierop aangesproken. In het algemeen bleek in minder dan de helft van de gevallen de klacht gegrond. De

examencommissie spreekt na gegronde klachten altijd nog even met de opleiding om dit soort klachten voor de toekomst te voorkomen.

7.5. Hoorzittingen

IGO heeft erg veel hoorzittingen moeten uitvoeren, 355. Dat komt grotendeels doordat er vanwege het nieuwe toetsstelsel en de procedures hieromheen veel onregelmatigheden en fraudezaken waren. Studenten worden uitgenodigd om via Teams gehoord te worden. In voorkomende gevallen kan een student erom vragen om fysiek gehoord te worden (ook de examencommissie kan hierom vragen). Studenten worden er duidelijk op gewezen dat ze een vertrouwenspersoon mee mogen nemen en maken hier vaak gebruik van. Wat tegenvalt is dat er regelmatig studenten zonder opgave van redenen toch niet verschijnen bij een hoorzitting. Dit is zonde van de tijd en vertraagt alle processen.

7.6. Beroepszaken bij CBE-hoorzittingen

De examencommissie probeert altijd eerst te schikken met een student wiens klacht bij het CBE loopt. Het valt op dat er niet vaak een schikking uitkomt. Studenten leveren vaak geen aanvullende informatie aan, maar zijn het er niet mee eens. Hierdoor ziet de examencommissie niet vaak grond tot schikking. Bij het CBE, waar we 65 keer zijn verschenen, krijgt de student in 23% van de gevallen alsnog gelijk (15 keer). De examencommissie kan beter differentiëren in het geval van groepsfraude en gaat daar beter op letten. Bij beide zaken bij de Raad van State werd de examencommissie in het gelijk gesteld.

8. Vooruitblik en aandachtspunten

8.1. Vooruitblik examencommissie

De examencommissie IGO wil de recent gescheiden borging en zorg van de toetscommissies in het komende jaar (jaren) goed gaan inbedden binnen het instituut. Dat betekent dat we een goed-werkend proces gaan inrichten om gezamenlijk de verbeterpunten en acties hierop vast te leggen.

Hiernaast gaat de examencommissie IGO zich verdiepen in de mogelijkheden en problemen die samenhangen met de opkomst en ontwikkeling van AI. Het onderwerp is actueel en relevant en verdient volgens ons de aandacht.

Tenslotte gaat de examencommissie IGO zich verdiepen in programmatisch toetsen en het borgen hiervan. Het toetsbeleid van het instituut geeft programmatisch toetsen als de richting voor de opleidingen. Omdat we hier nog weinig tot geen ervaring mee hebben is dit een avenue die door ons onderzocht moet worden.

8.2. Aandachtspunten voor het College van bestuur

De examencommissie IGO wil hierin nogmaals het belang in jaarverslagen van opleidingen onderschrijven. Voor de examencommissie (alsmede andere commissies en AMC) wordt het zo veel beter en makkelijker navolgbaar wat er met adviezen van deze gremia gebeurt.

9. Bijlagen

9.1. Mandaten aan de toetsborgingscommissie(s)

In het mandaat aan de toets(borgings)commissie graag een duidelijke omschrijving van de P&C-cyclus opnemen (wanneer overleggen, welke rapportages worden opgeleverd & bespreking hiervan).

9.1.1. Onderwerp

9.1.2.

De examencommissie van genoemd instituut BESLUIT, gezien artikel 3.2 lid 4 Regels en richtlijnen examencommissies (bijlage Hogeschoolgids 2022), en gelet op het bepaalde in de Handreiking Examencommissies 2022, om:

mandaat te verlenen aan de IGO toetsborgingscommissie, voor het borgen van de kwaliteit van toetsing

9.1.3. Inleiding

Volgens artikel 7.12 lid 2 WHW is de examencommissie het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad. Op grond van art. 7.12b lid 1a WHW behoort het tot de wettelijke taak van examencommissies de kwaliteit van de tentamens en examens te borgen. Zij kan de taak van het borgen van kwaliteit van toetsing geheel of gedeeltelijk aan een toetsborgingscommissie mandateren. De Regels & richtlijnen examencommissies (art. 3.2 lid 4) voorziet in de mogelijkheid een toetsborgingscommissie te machtigen de toetspraktijk te onderzoeken.

De examencommissie blijft eindverantwoordelijk en stuurt de toetsborgingscommissie aan voor wat betreft gemandateerde taken.

9.1.4. Samenstelling Toetsborgingscommissie

Onderstaande leden vormen de toetsborgingscommissie(s):

- Anneke Dunning (Vastgoed en Makelaardij)
- Henrike Meijboom (Facility Management)
- Oxana van der Molen (voorzitter, Bouwkunde)
- Marta Nyczkowska (Ruimtelijke Ontwikkeling)
- Jaap van der Weide (Bouwkunde)

9.1.5. Mandaat

De Examencommissie besluit om zich te laten bijstaan in de uitoefening van haar wettelijke taak artikel 7.12b lid 1a WHW door een toetsborgingscommissie zoals bedoeld in artikel 3.2 lid 4 Regels en richtlijnen examencommissies.

De Examencommissie mandateert de toetsborgingscommissie de volgende taak uit te voeren:

- a) Het borgen van de kwaliteit van toetsing. De toetsborgingscommissie betreft alle binnen de opleidingen aanwezige toetsvormen in hun onderzoek.
- b) Het gevraagd en ongevraagd adviseren over zaken die met de validiteit, betrouwbaarheid

en/of inzichtelijkheid van toetsing verband houden. Het rapporteren van de conclusies n.a.v. de uitgevoerde activiteiten aan de examencommissie. Bij voorkeur worden suggesties ter verbetering toegevoegd.

9.1.6. Werkwijze

- De examencommissie vraagt aan de toetsborgingscommissie om een planning waarin uiteengezet wordt hoe de komende vier jaar de kwaliteit van de gehele toetsing gecontroleerd wordt. Verder vraagt de examencommissie aan de toetsborgingscommissie een planning op voor het lopende cursusjaar, afgeleid van de vier-jaren-planning. Het streven is om **de toetsing van leerlijnen/competenties structureel te waarborgen (was 1x per 4 jaar alle toetsen controleren)**
- In de planning wordt aangegeven welke tentamens het eindniveau toetsen.
- De planning wordt door de (voorzitter) examencommissie aan het begin van het cursusjaar besproken met de (voorzitter) toetsborgingscommissie.
- De toetsborgingscommissie controleert de toetskwaliteit en het niveau van toetsen door systematisch toetsen te beoordelen met behulp van vooraf vastgestelde analyse- en rapportage-instrumenten/een door haarzelf opgestelde checklist.
- De examencommissie plant ieder kwartaal een afstemmingsoverleg met de toetsborgingscommissie. Ten behoeve van deze afstemmingsoverleg stelt de toetsborgingscommissie een actueel overzicht op van de planning, uitvoering van het mandaat, de voortgang, de bevindingen en de geadviseerde bijsturing. De examencommissie blijft zelf verantwoordelijk voor bijsturen van het opleidingsmanagement en zal de geboden informatie gebruiken om het opleidingsmanagement te adviseren (PDCA).
- De examencommissie houdt er in ieder geval toezicht op dat de wettelijke, aan de toetsborgingscommissie gemandateerde borgingstaken, correct en tijdig worden uitgevoerd.
- In geval van problemen rond de uitvoering van de gemandateerde borgingstaken, escaleert de examencommissie richting de instituutdirectie en/of het opleidingsmanagement.
- Na ieder overleg tussen de examencommissie en toetsborgingscommissie wordt hierover een verslag overlegd en deze verslagen worden getotaliseerd in een jaarverslag. De toetsborgingscommissie levert uiterlijk einde studiejaar dit jaarverslag in bij de examencommissie.

Dit besluit tot het mandaat toetsborgingscommissie wordt vastgesteld ter vergadering van de Examencommissie op 29 september. Het mandaat wordt verstuurd naar

- voorzitter Toetsborgingscommissie
- instituutdirecteur,
- onderwijsmanagers.

Rotterdam, 20 september 2022

alwaar getekend

Joost Oegema MEd

Voorzitter examencommissie Instituut voor de Gebouwde Omgeving

NB. De kwantitatieve gegevens t.z.t. graag bijwerken in het gedeelde **Excel**-document op Teams PVE, map 'Jaarverslagen'.

9.2. Mandaten aan het hoofd studentzaken

De examencommissie IGO, hierna te noemen de examencommissie, overwegende dat

- de examencommissie volgens de Wet op het hoger onderwijs verantwoordelijk is voor het borgen van de kwaliteit van de tentamens en examens,
- in het geval van een functiebeperking van een student een onderwijsovereenkomst aangegaan kan worden,
- een onderwijsovereenkomst wordt aangegaan op advies van de decaan,
- in een onderwijsovereenkomst een aangepast leerplan, bijzondere omstandigheden of een aangepaste vorm bij toetsing wordt vastgelegd,

mandateert

de coördinator studentzaken van opleidingen van het Instituut voor de Gebouwde Omgeving tot het aangaan en ondertekenen van een onderwijs overeenkomst.

De coördinator studentzaken stuurt per studiejaar een (digitaal) overzicht van de onderwijsovereenkomsten naar de examencommissie.

Vastgesteld in de vergadering van de examencommissie IGO,
dd. 29 september 2022,

J. Oegema MEd

Voorzitter examencommissie IGO